

Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij

Slovenska oskrbna veriga z žiti in izdelki iz žit

prof. dr. Aleš KU HAR

VSEBINA

- Pridelava žit v Sloveniji
- Mednarodna menjava
- Mlinarstvo, pekarstvo in testeninarstvo
- Cene v verigi
- Zaključki

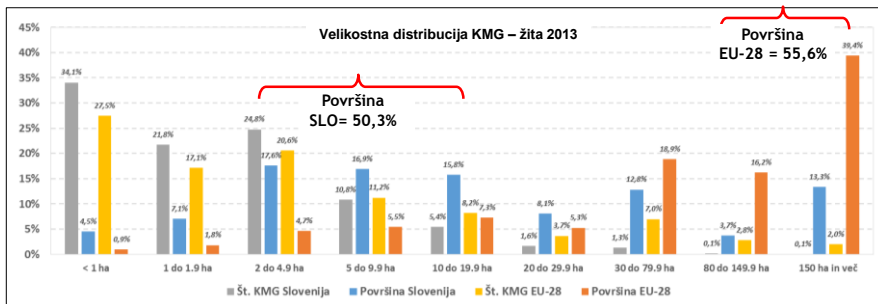
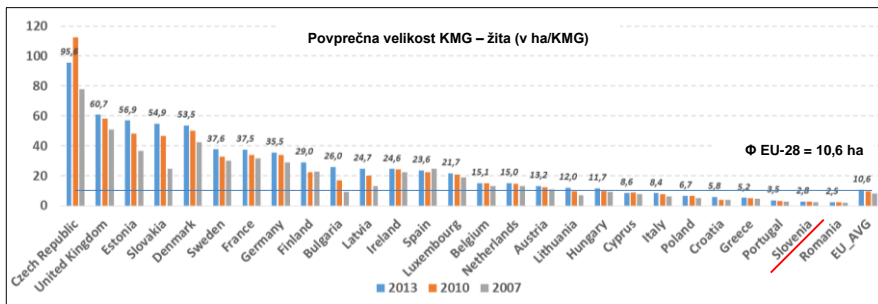
PRIDELAVA ŽIT V SLOVENIJI

Pridelava žit in strukturne značilnosti – SLO “Podatki vzorčnega raziskovanja 2013“

Š	2000Š	2003Š	2005Š	2007Š	2010Š	2013Š	Indeks 2013/2000Š	Indeks 2013/2010Š
Število KMG z ŽITI (000)Š	55,9Š	47,3Š	45,2Š	41,2Š	36,3Š	35,8Š	64,1Š	98,6Š
Delež vseh KMG v %Š	69,2%Š	65,5%Š	62,8%Š	58,8%Š	57,4%Š	52,1%Š	75,4Š	90,8Š
Število KMG s KRUŠNIMI ŽITI (000)Š	32,5Š	26,7Š	23,9Š	22,5Š	19,9Š	20,1Š	62,0Š	101,4Š
Delež vseh v KMG v %Š	40,2%Š	37,0%Š	33,2%Š	32,1%Š	31,4%Š	29,3%Š	72,9Š	93,4Š
Površina ŽITA - SKUPAJ (000)Š	101,9Š	98,3Š	94,6Š	98,6Š	93,9Š	99,2Š	97,4Š	105,6Š
Delež v NJIVAHŠ	59,7%Š	57,1%Š	53,8%Š	56,4%Š	55,2%Š	57,1%Š	95,7Š	103,5Š
Površina KRUŠNA ŽITA (000)Š	39,2Š	36,6Š	32,1Š	33,7Š	33,5Š	35,4Š	90,2Š	105,5Š
Delež v NJIVAHŠ	23,0%Š	21,2%Š	18,3%Š	19,3%Š	19,7%Š	20,4%Š	88,6Š	103,3Š
Delež v ŽITIH-SKUPAJŠ	38,5%Š	37,2%Š	33,9%Š	34,2%Š	35,7%Š	35,6%Š	92,6Š	99,8Š
Povprečna površina na KMG (ha)Š								
NJIVEŠ	2,1Š	2,4Š	2,4Š	2,5Š	2,7Š	2,5Š	119,8Š	94,0Š
ŽITASH	1,8Š	2,1Š	2,1Š	2,4Š	2,6Š	2,8Š	152,1Š	107,1Š
KRUŠNA ŽITASH	1,2Š	1,4Š	1,3Š	1,5Š	1,7Š	1,8Š	145,4Š	104,0Š
EUROPSKA UNIJA¶							Indeks 2013/2007Š	Indeks 2013/2010Š
Povprečna površina ŽIT na KMG (ha/KMG)Š								
EU28 (EU-total)Š				8,0Š	9,7Š	10,6Š	131,6Š	109,6Š
Stara EU (EU-15)Š				17,3Š	19,5Š	21,4Š	124,0Š	109,7Š
Nova EU (EU-13)Š				4,3Š	5,3Š	5,8Š	135,4Š	110,6Š

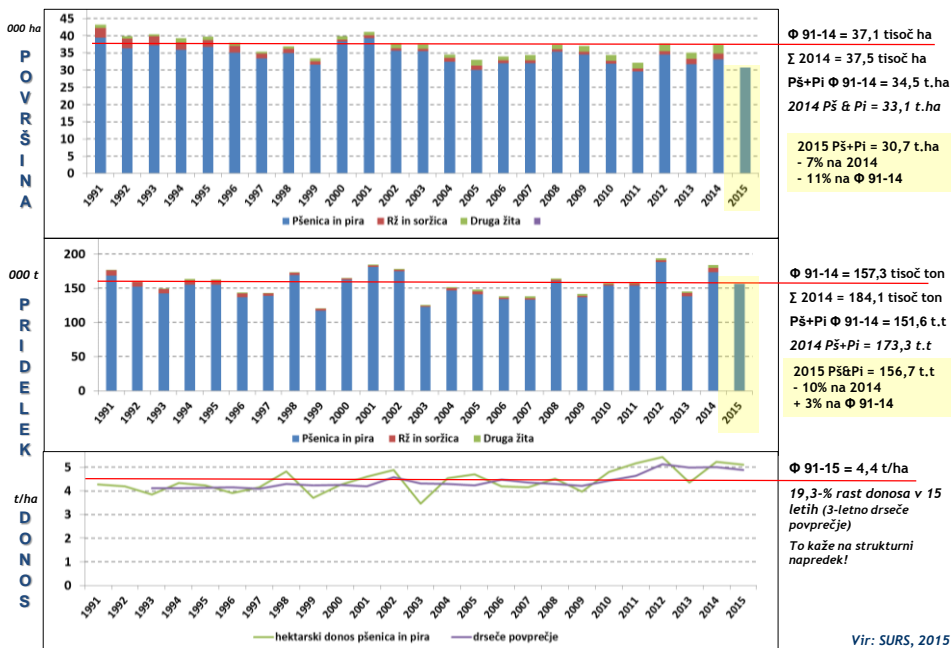
Vir: SURS, 2015; EUROSTAT, 2015

Primerjava strukturnih značilnosti pridelave žit

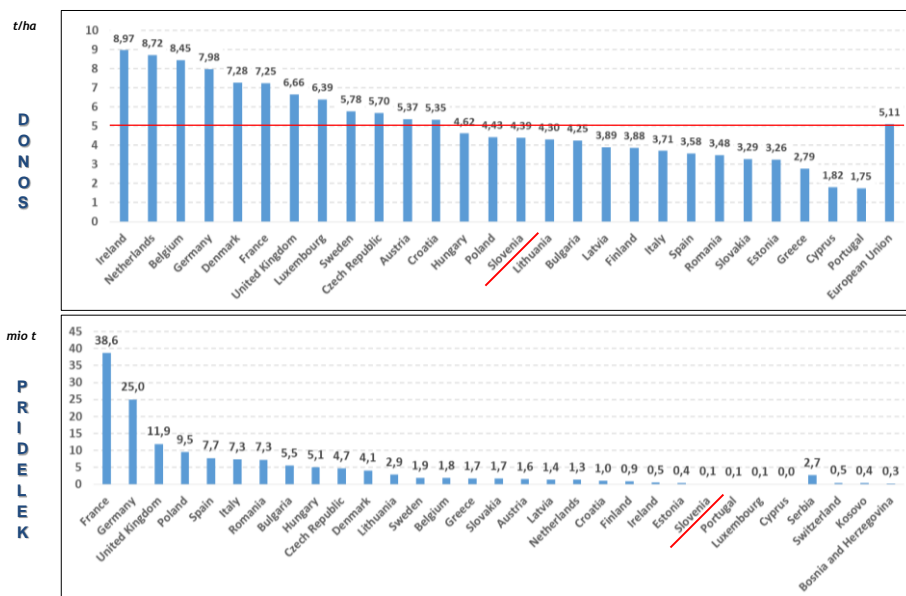

Vir: EUROSTAT, 2015

Pridelava krušnih žit - SLO

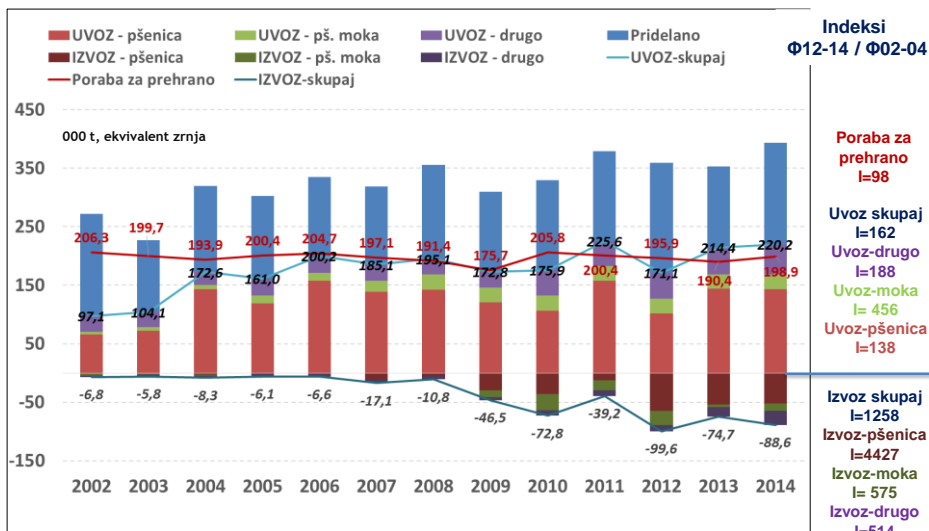
Hektarski donos in pridelek pšenice in pire EU28 2013

Vir: EUROSTAT, 2015

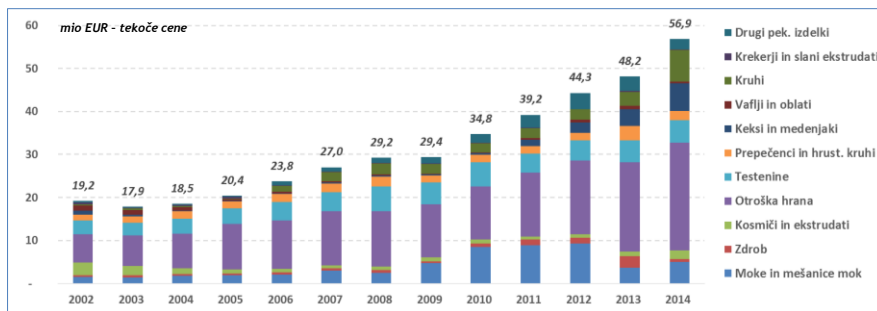
MEDNARODNA MENJAVA

Bilanca trga s pšenico – SLO 2012-2014

Vir: SURS & AKTRP, 2015

Izvoz mlinarskih in pekarskih izdelkov – SLO 2002-2014

Izvozna struktura Φ12-14

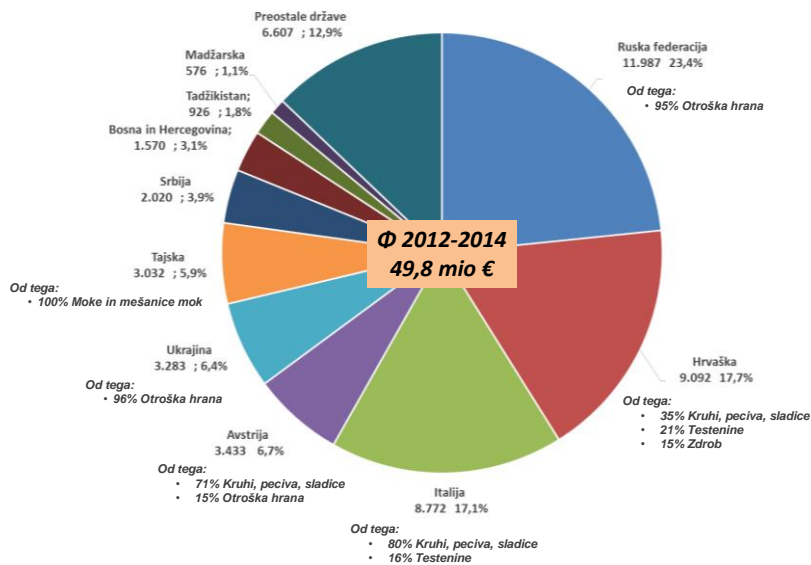
Vir: SURS, 2015

Nominalna rast Φ12-14 / Φ02-04

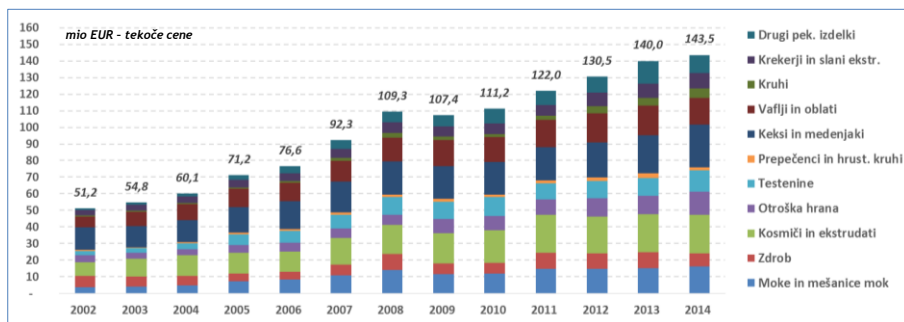
Izvoz mlinarskih in pekarskih izdelkov – SLO

Struktura Φ 2012-2014

Uvoz mlinarskih in pekarskih izdelkov – SLO

2002-2014

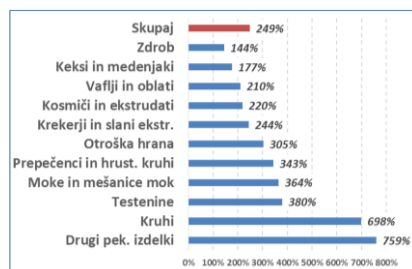

Uvozna struktura Φ 12-14

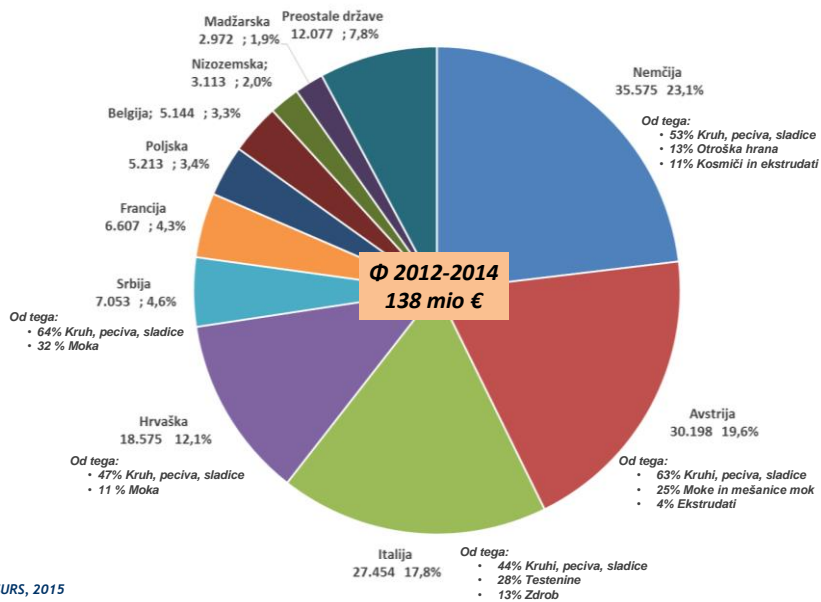
Vir: SURS, 2015

Nominalna rast Φ 12-14 / Φ 02-04

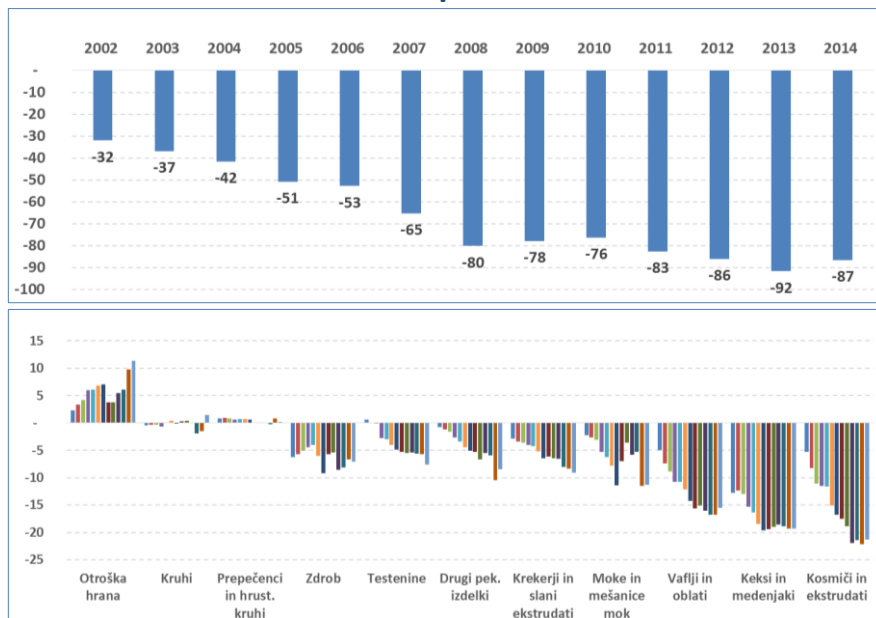
Uvoz mlinarskih in pekarskih izdelkov – SLO

Struktura Φ 2012-2014

Vir: SURS, 2015

Saldo ZTB mlinarskih in pekarskih izdelkov – SLO

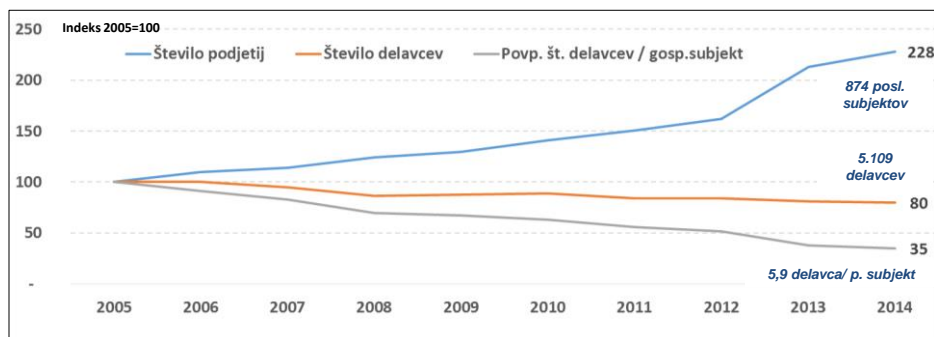
Vir: SURS, 2015

MLINARSTVO, PEKARSTVO IN TESTENINARSTVO

Strukturne značilnosti

C 10.6 Mlinarstvo+ C10.7 Proizvodnja pekarskih izdelkov in testenin (GD+OD)

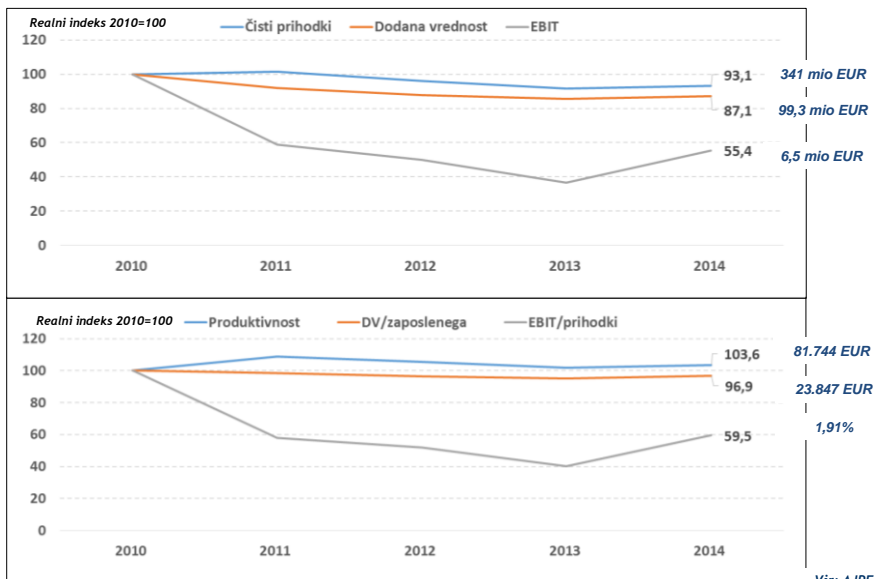
Izrazita fragmentacija sektorja v zadnjem desetletju.
Okoli 1.300 delavcev manj, v 500 poslovnih subjektih več!

Vir: SURS, 2015

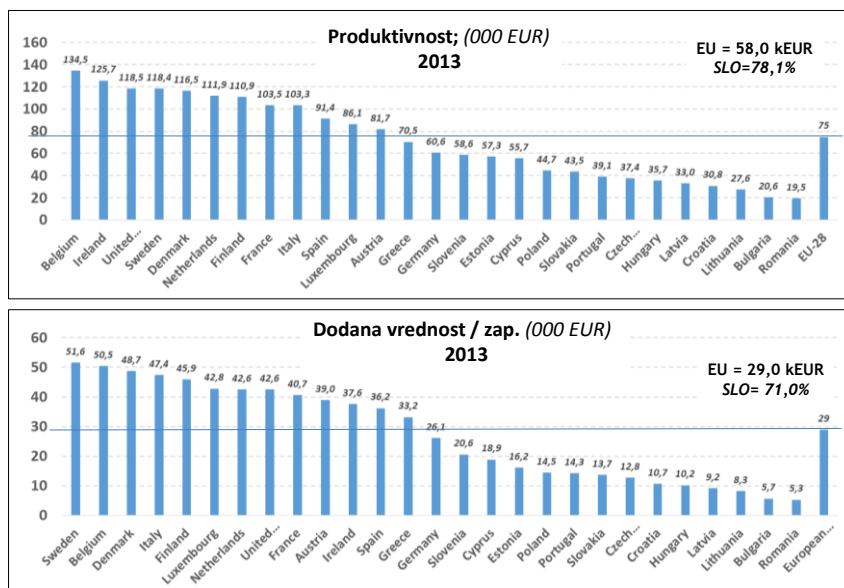
Poslovanje (GD)

C 10.6 Mlinarstvo+ C10.7 Proizvodnja pekarskih izdelkov in testenin

Mednarodna primerjava kazalnikov učinkovitosti

DA15.81 Pekarstvo in testeninarstvo

CENE V VERIGI

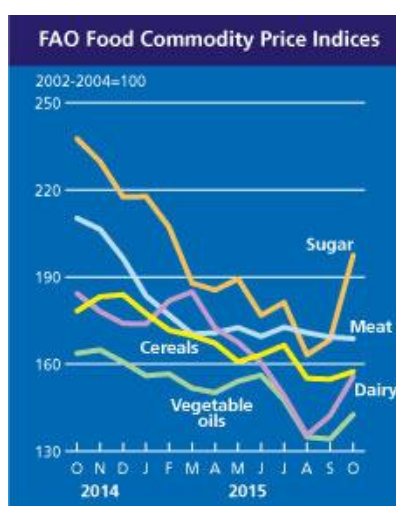
FAO "Food Price Index"

Monthly change in international prices of a basket of food commodities. Five commodity group price indices with 55 quotations, weighted with the average export shares of each of the groups for 2002-2004.

Cene na mednarodnih trgih rastejo tretji mesec zapored, po obdobju stagnacije.

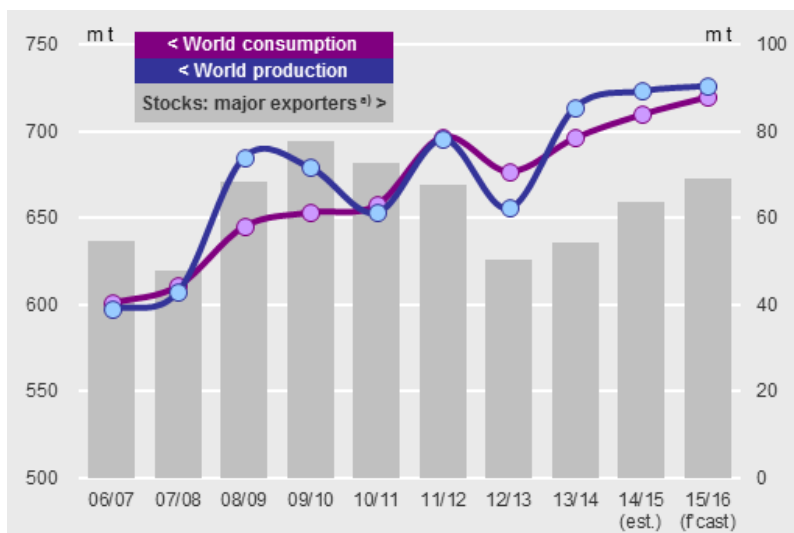
Strmi rast cen sladkorja, mleka in žit!

Oskrbni šoki – Brazilija (sl), Nova Zelandija (ml), USA in AUT (ži)

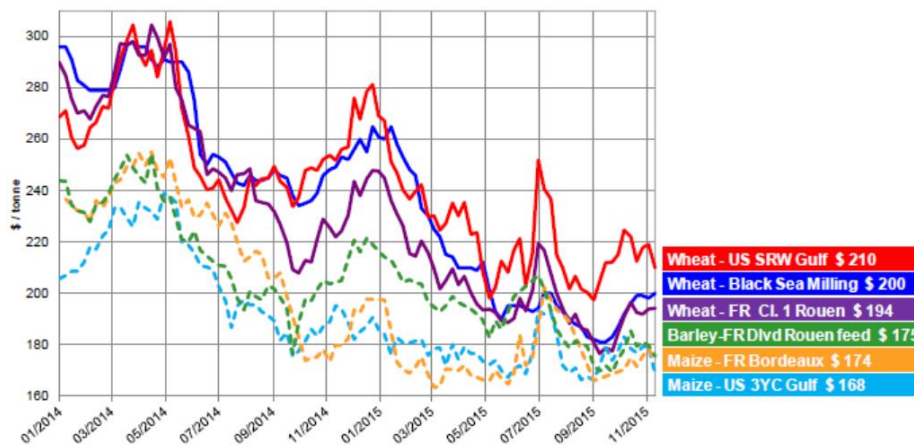
FAO; 11/2015

Razmere na svetovnem trgu s pšenico „Pojemajoči presežki za zaloge v 15/16“

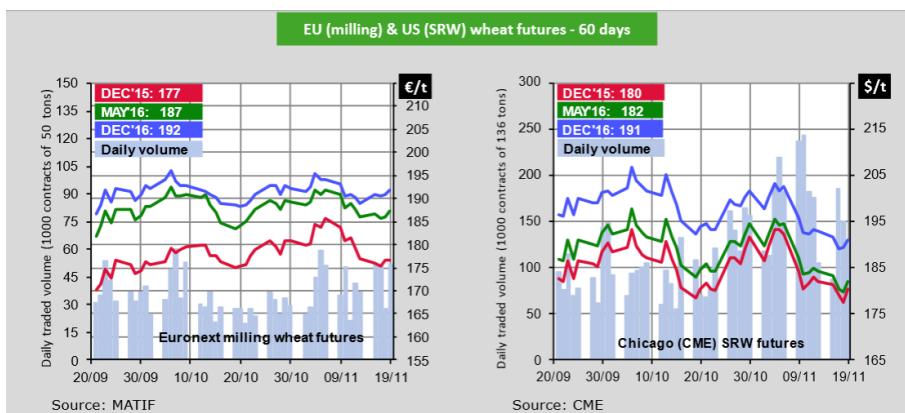
Vir: IGC, nov, 2015

Izvozne cene žit na referenčnih svetovnih trgih „Kaskadno zniževanje– odboj jeseni 2015“

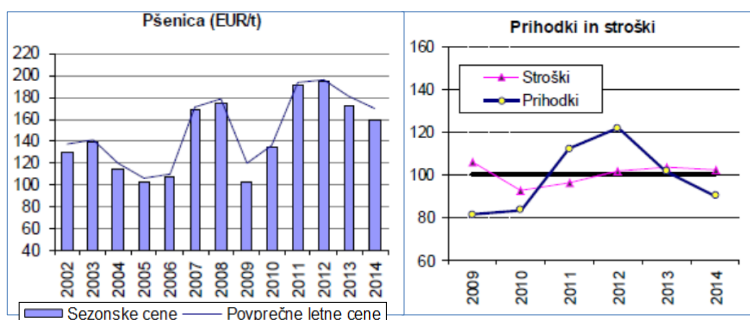
Vir: Evropska komisija, nov, 2015

Trenutne razmere na dveh referenčnih svetovnih borzah borzah „Ali so trgi že odreagirali?“

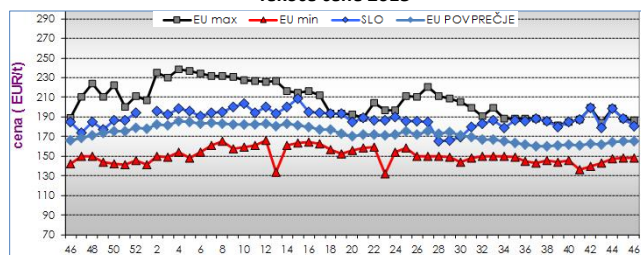

Vir: Evropska komisija, nov, 2015

Odkupne cene pšenice in paritete -SLO

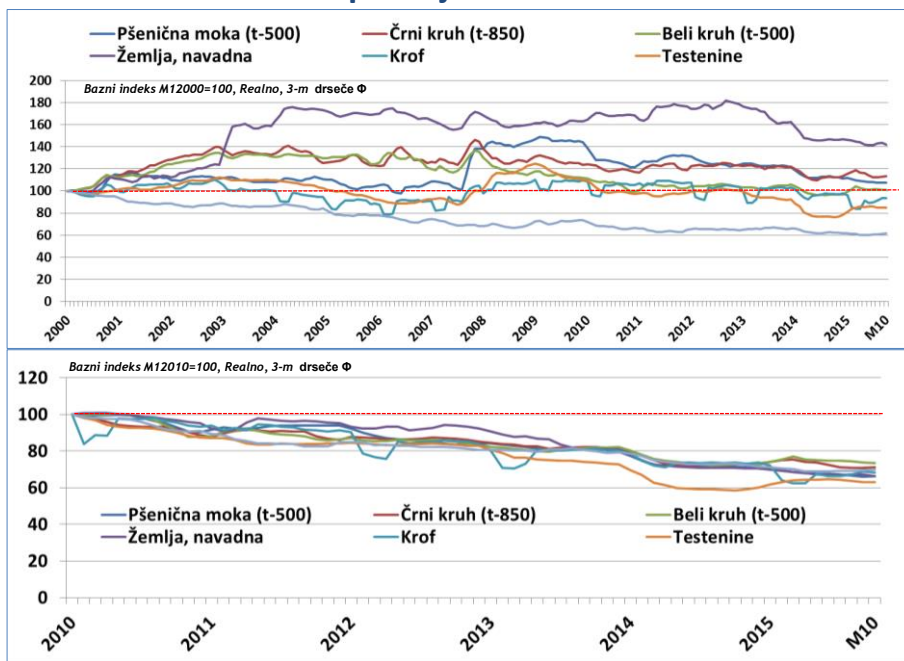
Tekoče cene 2015

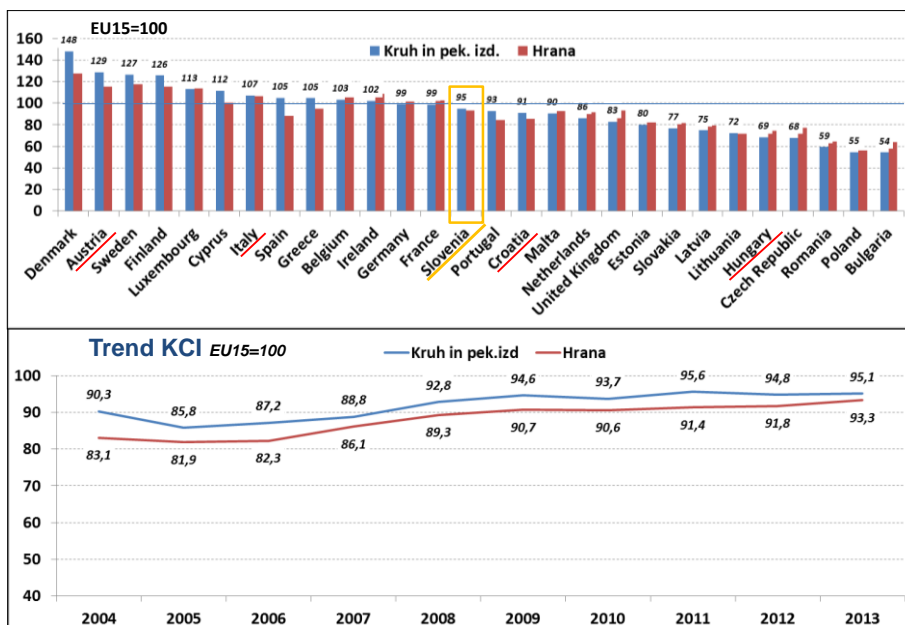
Vir: AKTRP; 2015; KIS 2015

Maloprodajne cene - SLO

Vir: SURS, 2015

Komparativni cenovni indeks 2013

EUROSTAT, 2014

ZAKLJUČKI

Zaključki I.

- Mlinarstvo in pekarstvo je ena najpomembnejših agroživilskih verig v Sloveniji
 - Ekonomski pomen verige in delež v potrošnji gospodinjstev, kulturno-sociološki vidik, politično-folklorni vidik...
- Izrazito je izpostavljena mednarodnim vplivom
 - Cene na primarnem trgu & zunanjetrgovinski tokovi, kapitalski tokovi
- Ki praviloma (?!?) še sledi mednarodnim trendom (*konkurenčnost, kakovost, pestrost ponudbe...*)...
- ... in kaže relativno ugodno „razvojno bilanco“
 - Mlinarstvo in pekarstvo med bolje stoječimi panogami ŽPI in gospodarstva
 - Atraktivnost (?!?) in vstop novih igralcev (*mikro, mini*)
 - Primarni sektor? Organizacijski modeli v vertikali?

Izzivi in perspektive?

„Nadaljnja krepitev konkurenčnosti in aktivno zmanjševanje razvojnih deficitov.“

Kako in s kom?

Izzivi in perspektive? Kako in s kom?

- Lastniška konsolidacija v TRESH največjih mlinarsko-pekarskih sistemih v državi kaže končne obrise...
 - Kdo zmaguje v boju za regionalno prevlado v agro-biznisu?
 - Tisti, ki ima vizijo, energijo in podporo!
- Kje smo „mi“ in kje želimo biti? Kam usmerjamo fokus in sredstva?
- Primer PRP – 2014-2002:
 - Za „neposvečene“ je slovenski dokument neberljiv!?
 - Zaznani obrisi ambicij, da NE gre le „za kanaliziranje mrđ€ v podeželski prostor“...
 - ...vprašanje pa je, kako se cilji PRP „prevajajo“ v izvedbene dokumente?
 - „**Eko-ezoterika**“ in „**hobi program**“ vs. spodbujanje nosilnih agroživilskih stebrov, vlaganje v realistični tehnološki napredek, podpore osvajanju trgov...
- Hrvaški PRP prvo izplačilo 26/10/2015
 - ŽPI za dodajanje vrednosti = 39,9 mio EUR nepovr. sredstev – 43 posl. subj.
 - 4 ŽPI družbe več kot 5 mio EUR na projekt! (*Zvijezda 2m€, PIK Vrbovac 1 m€, Podravka 0,8 m€...*)

Izzivi in perspektive? Kako in s kom?

- Nadzorne funkcije države
 - Sanitarно-higienski standardi, kakovost, davki, delovnopravna zakonodaja, varstvo konkurence...
 - Zakon o minimalna plača – davčna reforma???
- A še nismo naveličani zimzelenih tematik...
- ... in počasnega, a evidentnega nazadovanja?
- A še imamo energijo za novo razvojno paradigmo?
- Kdo bi se moral (prvi) strezniti in umeriti kompas za smer na podlagi razumevanja razmer in učinkov?
- Potreben je (*samo?*) strateški razmislek in oblikovanje KOLEKTIVNE (*sistemske, verižne*) vizije...
- ... sredstva se potem (*lažje*) najdejo!

Če kdaj, potem gre sedaj spet zelo zares!

Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij

Slovenska oskrbna veriga z žiti in izdelki iz žit

prof. dr. Aleš KUJAR

